

Cox geniş bir coğrafayı və insan potensialını əhatə edən türkçilli ölkələrin bir-birinə yaxınlaşması, getdikcə qlobal proseslərə təsir imkanlarını genişləndirməsi Türk Dövlətləri Təşkilatında (TDT) bir araya gəlmiş dövlətlərin böyük uğurudur. Təşkilatın qurulmasında, addım-addım inkişafında, güc mərkəzinə çevrilməsində Azərbaycanın tarixi rolu çox böyükdür. Bu da ölkəmizin gələcəyə strateji baxışından, xarici siyaset prioritetlərindən irəli galır. Belə ki, dövlətimizin xarici siyaset prioritetlərinin müəyyən edilməsi zamanı türk dünyasının gücləndirilməsi, türk dövlətləri ilə əlaqələrin inkişafı əsas istiqamət kimi müəyyənləşib.

Azərbaycan Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv olan bütün ölkələrlə qardaşlıq münasibətlərinə malikdir. Onları birləşdirən ortaq soy-kök, tarix, mədəniyyət və milli dəyərlər ölkələrimizin qarşıqliqlı fəaliyyətinə əsasını təşkil edir. Azərbaycan təşkilatın gücləndirilməsinə xidmət edən siyaseti uğurla aparır. Türk dünyası bu gün planetimizin mənzərəsinə müsbət yöndə həllədici təsir göstərməkdən ötrü çox böyük potensialı özündə birləşdirir. Bu potensiala türk dövlətlərinin əhatə etdiyi böyük coğrafiya, sarsılmaz hərbi güc, iqtisadiyyat, zəngin təbii sərvətlər, geniş və şaxələnmiş nəqliyyat yolları, gənc və getdikcə sayı artan əhalisi daxildir.

6-7 oktyabr 2025-ci ildə Qəbələ şəhərində baş tutan Türk Dövlətləri Təşkilatının (TDT) XII Zirvə Görüşü, bu görüşdə verilən bəyanatlar artıq TDT-nin qlobal arenada mühüm güc mərkəzi kimi formalşamasının tarixi təsdiqi oldu. "Regional sülh və təhlükəsizlik" mövzusunda keçirilən tədbir təkcə ortaq etnik və mədəni əsaslanan integrasiya nümunəsi kimi deyil, eyni zamanda siyasi suverenliklərin uzalaşdırıldığı, iqtisadi potensialların birləşdirildiyi və təhlükəsizlik sahəsində strateji koordinasiyanın təmin olunduğu çoxşaxəli əməkdaşlıq platforması kimi TDT-nin müasir dünyasındakı potensialını ön plana çıxardı.

Dünya nizamında qüvvələr balansının yenidən qurulduğu, yeni güc mərkəzlərinin meydana çıxdığı və regional ittifaqların beynəlxalq sistemdə artan təsir imkanları ilə sociyelənən çağımızda TDT-nin varlığı və getdikcə daha da güclənməsi son dərəcə əhəmiyyətli faktordur. Yeni dünya nizamında TDT artıq sırf mədəni yaxınlığa əsaslanan təsisat deyil, qlobal məqyasda yeni geosiyasi aktor və strateji müttəfiqlik modeli kimi formalşamaqda olan kompleks integrasiya strukturudur.

"Bu gün Türk Dövlətləri Təşkilati, sadəcə, əməkdaşlıq platforması deyil, ciddi geosiyasi mərkəzlərdən biri kimi formalşır. Təşkilatımızın beynəlxalq səviyyədə nüfuzunun artması məmənunluq doğurur. Ortaq tarixi və etnik köklərimiz, müştərək milli-mənəvi dəyərlərimiz bizə bir ailə kimi birləşdirir" - Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Zirvə görüşündəki çıxışında bəyan etdi.

Müstəqil təhlükəsizlik gündəliyi

Dövlət rəhbərimizin TDT-yə üzv təşkilatların 2026-ci ildə Azərbaycanda birgə hərbi təlimlər keçirilməsini təklif etməsi də son dərəcə mühüm məqam kimi türk dövlətlərinin birgə təhlükəsizlik gücü ilə regional sülhə doğru yeni bir addım niyyətidir. Belə bir təşəbbüs TDT-nin müstəqil təhlükəsizlik gündəliyi formalşdırmaq əzmində olduğunu göstərir. Məlumdur ki, bu gün qlobal məqyasda sülh və təhlükəsizlik hər bir ölkənin davamlı inkişafının əsas şərtində çevrilir. 2009-cu ildə TDT-nin tomolunu qoyan Naxçıvan Sazişi də məhz bu prinsiplər - sülhün qorunması və təhlükəsizliyin təmin olunması üzərində qurulmuşdu.

Cənab İlham Əliyevin də xatırladığı kimi, müasir geosiyasi çağrılarışlar fonunda təşkilatın ötən il Şuşada qəbul edilmiş Qiarağ Bəyannaməsi və cari Zirvə görüşünün "Regional sülh və təhlükəsizlik" mövzusunda türk dövlətlərinin vahid güc mərkəzi kimi çıxış etməsinin vacibliyini bir daha ortaya qoyur.

Təhlükəsizlik təmin edilmədən inkişafın mümkün olmadığı artıq həmçinin təşkilatın ötən il Şuşada qəbul edilmiş Qiarağ Bəyannaməsi və cari Zirvə görüşünün "Regional sülh və təhlükəsizlik" mövzusunda türk dövlətlərinin vahid güc mərkəzi kimi çıxış etməsinin vacibliyini bir daha ortaya qoyur.